

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **57576** (13) **U**
(51) МПК (2011.01)
A01B 25/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЧИЗЕЛЬ КОМБІНОВАНИЙ

1

2

(21) u201007673

(22) 18.06.2010

(24) 10.03.2011

(46) 10.03.2011, Бюл.№ 5, 2011 р.

(72) БОЖИДАРНИК ВІКТОР ВОЛОДИМИРОВИЧ,
КУЖЕЛЬ ЕММА ВІКТОРІВНА

(73) ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІ-
ВЕРСИТЕТ, ВОЛИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКО-
ВИЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР

(57) 1. Чизель комбінований, що містить стояк та
виконане у вигляді плоскої лапи долото, а також

змонтовані з можливістю регулювання кута вхо-
дження в ґрунт опозитно розташовані на стояку
відкрilки, який **відрізняється** тим, що на лапі
виконаний трапецієподібний розріз з поперечним
ребром жорсткості у його середині, а стояк осна-
щений додатковими відкрilками.

2. Чизель за п. 1, який **відрізняється** тим, що кож-
на пара відкрilків встановлена з можливістю
окремого регулювання кута входження в ґрунт.

Корисна модель належить до сільськогоспо-
дарського машинобудування, зокрема до глибоко-
розпушувачів (чизелів).

Врожайність сільськогосподарських культур
знаходиться в безпосередній залежності від щіль-
ності ґрунту та його водо- та повітря проникаючих
здатностей.

Застосування полицевого обробітку хоча і ви-
рішує поставлене питання, водночас систематич-
не застосування веде до утворення плужної пі-
дошви, яка з часом значно погіршує
повітреводопроникаючу здатність веде до ерозії
ґрунтів. Особливо актуально питання стоїть на
важких ґрунтах. Тому виникає потреба впрова-
дження чизельного способу обробітку ґрунту без-
плицевими розпушувальними знаряддями на
глибину, що перевищує максимальну в сівозміні
для усунення негативної дії ущільнених прошарків
ґрунту і запобігання ерозії.

Відома конструкція чизеля, яка включає верти-
кальну стійку 1 (прямолінійної чи криволінійної
форми) та робочий орган - долото у вигляді двог-
ранного клина. При роботі долото чизеля сколює
та розпушує ґрунт. Сійка чизеля, сприяє незнач-
ному кришенню прилеглих до неї горизонтів ґрунт
розміщених вище носка. Як наслідок маємо поша-
рово розпушену по висоті чизеля структуру ґрунту
у вигляді вузького трикутника з вершиною біля
носка і основою на поверхні ґрунту з високими
показниками якості подрібнення навколо долота
чизеля, які погіршуються по горизонталі і вертикалі
по мірі відділення від нього. [Див Протокол 01-24-

06 державних приймальних випробувань агрегату
чизельного А-4Н-3. Дослідницьке 2006].

Недоліком роботи такого чизеля є нерівномір-
на по вертикалі; горизонталі від долота якість об-
робітку ґрунту та неможливість її регулювання.

Відома також конструкція розпушувача із змін-
ними насадками, який включає вертикальну стійку
з розвиненим долотом у вигляді плоскої лапи. При
роботі такого розпушувача забезпечується можли-
вість збільшення за рахунок плоскої лапи зони
розпушення у формі прямокутника з основною
рівною за розмірами або дещо перевищуючою
розміри плоскої лапи та близькими до вертикаль-
них бічними сторонами. Знаряддя краще адапту-
ється до різних типів ґрунтів шляхом підбору роз-
міру лапи, дозволяє покращити якість
розпушування ґрунту по ширині лапи.

Недоліком роботи такого розпушувача є нере-
гульована якість обробітку ґрунту, яка є високою
біля плоскої лапи і погіршується при віддаленні від
неї вгору.

Найбільш близькою за технічною суттю до ко-
рисної моделі, що заявляється, є чизель комбіно-
ваний, що містить стійку та долото у вигляді плос-
кої лапи, а також встановлені на стійці викрилки у
вигляді змінних робочих поверхонь з регулюван-
ням висотою їх установки та кутом входження в
ґрунт [Див. пат. України на кор. мод №48821, мкл
A01B25/00, 2010 р.].

Суттєвим недоліком такої конструкції є необ-
хідність регулювання висоти установки відкрilків,
що призводить до недостатньої якості розпушу-
вання ґрунту через відсутність робочого органу у

(13) **U**
(11) **57576**
(19) **UA**

всій робочій зоні розпушування, тобто конструкція надає можливість обробляти або поверхневі та глибокі шари ґрунту, або середні та глибокі шари в залежності від місця розташування заздалегідь встановлених по висоті стійки відкрيلків.

Завданням, на вирішення якого спрямована корисна модель, що заявляється, є покращення якості розпушування ґрунту.

Поставлене завдання вирішується таким чином.

У відомому чизелі комбінованому, що містить стійку та виконане у вигляді плоскої лапи долото, а також змонтовані з можливістю регулювання кута входження в ґрунт опозитно розташовані на стійці відкрيلки, згідно з корисною моделлю, що на лапі виконаний трапецієподібний розріз з поперечним ребром жорсткості у його середині, а стійка споряджена додатковими відкрيلками.

Крім того кожна пара відкрيلків встановлена з можливістю окремого регулювання кута входження в ґрунт.

На кресленнях, що додаються, схематично показаний чизель, що заявляється на Фіг.1 - його вигляд спереду, на Фіг.2 - вигляд збоку.

Чизель комбінований містить стійку 1, долото 2, яке виконане у вигляді лапи, при цьому в сере-

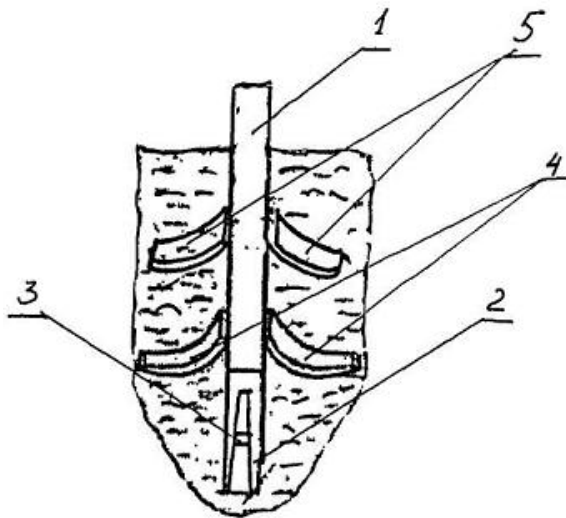
дині останнього виконано трапецієвидний розріз, за допомогою якого утворюються «зуби», які легше входять в ґрунт (особливо, якщо ґрунт належить до категорії «важких»), а для збереження міцності лапи у трапецієвидному прорізі встановлене ребро жорсткості 3, крім того на стійці над існуючими відкрилками 4 (змінними робочими поверхнями) змонтовані додаткові відкрилки 5, які, як і основні, встановлені з власною можливістю регулювання кута входження в ґрунт.

Встановлення додаткових відкрилків розширює робочу зону розпушування та позбавляє необхідності перестановки (регулювання) висоти розташування цих робочих поверхонь (відкрилків).

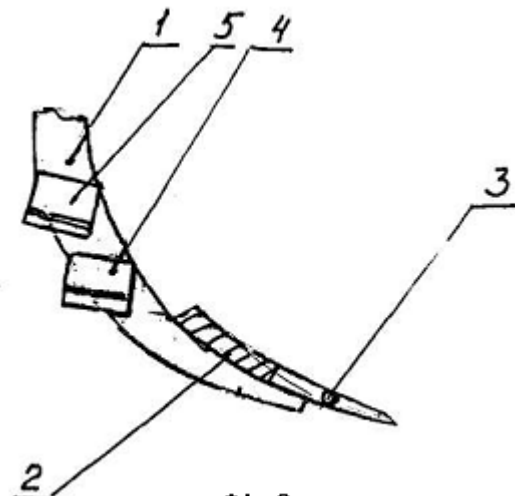
Виконання трапецієвидного прорізу в лопаті зменшує металомісткість конструкції.

Чизель комбінований працює таким чином.

При русі (агрегату на кресленнях не показаний) уперед долото 2 із відкрилками 4, 5 врізається в ґрунт, здійснюючи його розпушування, розрізає крупні шматки, оптимізуючи щільність та повітря - волого проникнення при розширенні і рівномірності розмірів отриманих шматочків ґрунту робочої зони розпушування.

Фіг. 1

Фіг. 2